

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนในเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ขอบเขตของการวิจัย
4. วิธีการดำเนินการวิจัย
5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 โดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ที่มีขนาดต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ที่มีสถานภาพต่างกัน
4. เพื่อประมวลข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมในการจัดการการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน
2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ที่มีสถานภาพต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวนทั้งสิ้น 288 คน ประกอบด้วย

- 1.1 ผู้บริหารโรงเรียน
- 1.2 ผู้แทนครู
- 1.3 ผู้แทนผู้ปกครอง
- 1.4 ผู้ทรงคุณวุฒิ
- 1.5 ผู้แทนองค์กรชุมชน
- 1.6 ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 1.7 ผู้แทนศิษย์เก่า
- 1.8 ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2538 : 187) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 206 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 206 ฉบับ จำแนกเป็นแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 29 ฉบับ ผู้แทนครูจำนวน 22 ฉบับ ผู้แทนองค์กรชุมชนจำนวน 28 ฉบับ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 24 ฉบับ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 26 ฉบับ ผู้แทนศิษย์เก่าจำนวน 31 ฉบับ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 22 ฉบับ และผู้แทนองค์กรศาสนาจำนวน 24 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 206 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ พบว่าแบบสอบถามสมบูรณ์ทุกฉบับ

2. กรอกรหัสและคะแนนลงในแบบฟอร์มลงรหัส (Coding Form) เพื่อสะดวกในการป้อนเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์

3. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและขนาดโรงเรียน โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

4. วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยอาศัยเกณฑ์เฉลี่ยของลิเคิร์ต (Likert Scale) ดังนี้

4.1 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 ถึง 5.00 จัดอยู่ใน ระดับมากที่สุด

4.2 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ถึง 4.50 จัดอยู่ใน ระดับมาก

4.3 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 ถึง 3.50 จัดอยู่ใน ระดับปานกลาง

4.4 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 ถึง 2.50 จัดอยู่ใน ระดับน้อย

4.5 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 ถึง 1.50 จัดอยู่ใน ระดับน้อยที่สุด

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมและความคาดหวังในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance : F-test) (ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม) และหากพบข้อแตกต่างก็จะทำการทดสอบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

6. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมและความคาดหวังในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance : F-test) (ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม) และหากพบข้อแตกต่างก็จะทำการทดสอบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

7. วิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่และร้อยละ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้ในการสำรวจการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 แบบสอบถามดังกล่าวประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 2 สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นคำถามแบบปลายเปิด

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 206 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า จำนวน 31 คน (15.00 %) รองลงมาคือผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน 29 คน (14.10 %) และผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวน 28 คน (13.60 %)

2. สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ การบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 3.57$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.45$) ด้านการบริหารวิชาการ ($\bar{X} = 3.43$) และด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 3.39$)

2.1 ด้านบริหารวิชาการ ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ นอกจากนั้นอยู่ใน

ระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ร่วมให้ความเห็นชอบสาระหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.78$) ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.60$) และให้ข้อเสนอแนะในการจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อม เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.54$)

2.2 ด้านบริหารงบประมาณ ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงินและการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.76$) มีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่อื่น เกี่ยวกับการบริหารการเงินและการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของโรงเรียนตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด ($\bar{X} = 3.66$) และร่วมกำหนดวิธีการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการใช้งบประมาณของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.59$)

2.3 ด้านบริหารงานบุคคล ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ นอกจากนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ร่วมกำหนดแผนพัฒนาครูและบุคลากรอื่นในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.55$) สนับสนุนส่งเสริมให้ครูและบุคลากรอื่นมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.50$) และให้ขวัญ กำลังใจ และยกย่องเชิดชูเกียรติแก่บุคลากรในโรงเรียนอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.45$)

2.4 ด้านบริหารทั่วไป ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ นอกจากนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ เสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 3.66$) ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนร่วมกับชุมชนจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.51$) และร่วมให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.54$)

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามขนาดโรงเรียน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า แตกต่างกัน 2 คู่ คือ โรงเรียนที่มีขนาดเล็กและขนาดใหญ่ และระหว่างโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนโรงเรียนที่มีขนาดเล็กและขนาดกลางไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบระหว่างขนาดโรงเรียน เป็นรายด้าน พบว่า

4.1 ด้านการบริหารวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดเล็กและขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระหว่างโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่มีขนาดเล็กและขนาดกลางไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.49$) รองลงมาได้แก่ โรงเรียนขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.41$) และขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 2.80$) ตามลำดับ

4.2 เปรียบเทียบด้านการบริหารงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่าโรงเรียนที่มีขนาดเล็กและขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่มีขนาดเล็กและขนาดกลางไม่แตกต่างกัน

4.3 ด้านการบริหารงานบุคคล ไม่แตกต่างกัน

4.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป ไม่แตกต่างกัน

5. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามสภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรกของด้านบริหารวิชาการ คือ ควรจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างพอเพียง ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานด้านวิชาการของโรงเรียน และควรมีการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

6.2 ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรกของด้านบริหารงบประมาณ คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ ควรมีความร่วมมือจัดกิจกรรมสนับสนุนการบริหารงบประมาณ และควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณให้ประชาชนเข้าใจ

6.3 ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรกของด้านบริหารงานบุคคล คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคลากรมากขึ้น ควรมีการอบรม ชี้แจงเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล และควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินการดำเนินงานของครูอาจารย์

6.4 ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรกของด้านบริหารงานทั่วไป คือ ควรเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นและควรมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนให้มากขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการสรุปการวิจัยการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ตามกรอบแนวคิดภารกิจงานตามโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ด้าน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ ด้านบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคลากร และด้านบริหารงานทั่วไป มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏว่าสภาพการมีส่วนร่วมด้านการบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารวิชาการ และด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับ เมตต์ เมตต์การุณจิต (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการการศึกษาประจำจังหวัด นครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการศึกษามีส่วนร่วมในการประสานงาน โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพ ชูศรีทอง (2543 : 105) ที่ได้ทำการศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการโรงเรียนต่อการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์พบว่า ระดับปัญหาของคณะกรรมการโรงเรียน ต่อการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และยังได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ด้วยว่า การดำเนินการแต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการดำเนินงานของสถานศึกษา ว่าต้องเป็นไปตามนโยบายของผู้บังคับบัญชาหรือ นโยบายของหน่วยเหนือ และคิดว่าคณะกรรมการโรงเรียนที่มาจากผู้ปกครองนักเรียน และศิษย์เก่าของโรงเรียน กับคณะกรรมการโรงเรียนที่มาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ และยังสอดคล้องกับ บุญมี เชาวะคำ (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า กรรมการโรงเรียนประถมศึกษา มีระดับการปฏิบัติหน้าที่โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียนพบว่าผู้บริหารและข้าราชการครูในโรงเรียนมีระดับการปฏิบัติหน้าที่โดยรวมและรายด้านในระดับมาก ผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้นำท้องถิ่น มีระดับการปฏิบัติหน้าที่โดยรวมและรายด้าน

อยู่ในระดับปานกลาง แต่ผลการศึกษาคัดแย้งกับการศึกษาของ พวงทอง ลักษณะภักดิ์ (2544 : บทคัดย่อ) พบว่า โดยภาพรวมผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือสนับสนุนในกิจกรรมด้านวิชาการในระดับมาก โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และมีความพึงพอใจมากที่ได้ร่วมกิจกรรม แต่ในด้านอื่น ๆ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระดับน้อย และการศึกษาของสุปิ่น ราสุวรรณ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของกรรมการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอำนาจเจริญ ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของกรรมการโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอำนาจเจริญ อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมพบว่า โรงเรียนที่มีขนาดเล็กและขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนที่มีขนาดเล็กและขนาดกลางมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วกลับพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ตามลำดับ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าโรงเรียนขนาดเล็กนั้นส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนชนบท ซึ่งทำให้การติดต่อประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสามารถทำได้ง่ายและรวดเร็วกว่าโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและทุกคนต่างมีวิถีชีวิตที่เร่งรีบกว่าคนในสังคมชนบท ทั้งนี้การที่คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกันนั้นอาจเป็นไปได้ว่า จำนวนประชาชนของชุมชนในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนมีจำนวนน้อย ทำให้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับโรงเรียนมากกว่าประชาชนในเขตบริการของโรงเรียนขนาดใหญ่

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วีระวัฒน์ ศรีโนนยางค์ (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่าคณะกรรมการโรงเรียนโดยส่วนรวมและจำแนกตามสถานภาพพบว่า คณะกรรมการโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งความคิดเห็นที่ตรงกันนี้อาจเป็นไปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษายังมี

ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่มากเท่าที่ควร หรืออีกประการหนึ่งคือคณะกรรมการสถานศึกษา ยังขาดความตระหนักในหน้าที่และความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรมีการชี้แจงเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

1.2 ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้านให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น ส่วนด้านที่อยู่ในระดับมากก็ควรส่งเสริมให้อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้คณะกรรมการสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.2 ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้ง 4 ภารกิจงานอย่างจริงจัง

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นที่มีลักษณะของประชากรแตกต่างกับประชากรที่ได้ทำการวิจัยครั้งนี้

3.2 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพของกรรมการสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นที่มีลักษณะของประชากรแตกต่างกับประชากรที่ได้ทำการวิจัยครั้งนี้